

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

КУПНА І. О.

УКРАЇНСЬКА МОВА

(за професійним спрямуванням)

Робочий зошит

Харків – 2021

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

КУПНА І. О.

УКРАЇНСЬКА МОВА

(за професійним спрямуванням)

Робочий зошит

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) <i>(назва освітнього рівня)</i>
галузь знань	01 Освіта / Педагогіка <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальності	013 Початкова освіта 016 Спеціальна освіта <i>(код і назва спеціальності)</i>
освітня програма	Початкова освіта / Початкова освіта з методиками спеціальної освіти / Корекційна та інклюзивна освіта <i>(назва освітньої програми)</i>

Харків – 2021

УДК 811. 161. 2'276. 6 (076. 5)

Рецензенти:

Маленко О. О. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Богданова І. Є. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки Національного університету цивільного захисту України.

І. О. Купіна. Робочий зошит. Українська мова (за професійним спрямуванням) – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 62 с.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 7 від 19.11.2020 р.*

Видано за рахунок укладача

©Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
© Купіна Ірина Олександрівна

ЗМІСТ

Передмова	6
Модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення	7
Модуль 2. Усна професійна комунікація	9
Модуль 3. Писемна та наукова комунікація як складник фахової діяльності	10
Завдання для самостійної роботи і практичних занять	12
Тестова діагностика	45
Рекомендована література	62

ПЕРЕДМОВА

Робочий зошит «Українська мова (за професійним спрямуванням)» призначений для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» всіх напрямів підготовки. Матеріал структуровано за трьома модулями, що містять дев'ятнадцять тем. Мета: систематизація, узагальнення та закріплення знань з усіх розділів курсу, а також становлення і розвиток професійної мовнокомунікативної компетенції.

Суспільству й сучасній освіті потрібні фахівці, здатні спроектувати й реалізувати соціально-педагогічні, соціально-психологічні, психолого-педагогічні умови розвитку й становлення громадянина України; оволодівати новим змістом та технологіями навчання; бути спроможними до осмислення своєї професійної місії.

Робочий зошит містить основні поняття культури мовлення, зразки професійного, ділового та побутового спілкування; що допоможе збагатити уявлення про українську мову, її стилістичні ресурси; ознайомитися з особливостями усного мовлення, з невербальними засобами спілкування; навчитися дотримуватися правил мовного етикету та наукової комунікації; удосконалити професійну компетенцію.

Рекомендовано для здобувачів освіти й викладачів ЗВО, усіх, хто прагне вдосконалити мовну майстерність у професійному спілкуванні.

Модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування

1. Предмет, мета, завдання, структура курсу. Поняття національної та літературної мови.
2. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Мовні норми. Типологія мовних норм.
3. Мовна, мовленнєва, комунікативна професійна компетенція.

Тема 2. Дотримання орфоепічних норм української мови як передумова успішної комунікації

1. Основні засади української орфоєпії.
2. Поширені відхилення від орфоєпічних норм.
3. Акцентуаційні норми української мови.

Тема 3. Володіння орфографічними нормами української мови як ознака фахової компетентності

1. Основні принципи українського правопису.
2. Чергування голосних і приголосних звуків. Зміни приголосних при формо- та словотворенні.
3. Явище спрощення в групах приголосних.
4. Засоби милозвучності мовлення. Складні випадки написання слів іншомовного походження. Правопис власних назв.

Тема 4. Шляхи збагачення лексичного запасу фахівця

1. Поняття «лексика» та «лексикологія».
2. Слово та його значення. Однозначні й багатозначні слова. Синоніми. Антоніми. Омоніми. Пароніми.
3. Фразеологія. Джерела української фразеології, основні типи

фразеологічних зворотів.

4. Словники в професійному мовленні.

Тема 5. Морфологічні норми української мови та їх дотримання в професійному спілкуванні

1. Нормативність граматичних форм іменника.
2. Особливості творення ступенів порівняння прикметників.
3. Правила відмінювання числівників.
4. Правопис прислівників.
5. Дієслово та його особливі форми (дієприкметник, дієприслівник).
6. Службові частини мови.
7. Написання часток **не**, **ні** з різними частинами мови.

Тема 6. Особливості вживання синтаксичних конструкцій у фаховій комунікації

1. Специфіка узгодження підмета з присудком.
2. Уживання пошанної множини в професійному спілкуванні. Складні випадки керування.
3. Особливості побудови ряду однорідних членів речення в діловому мовленні.

Тема 7. Стилiстичнi норми сучасної української лiтературної мови

1. Функціональні стилі української мови та сфери їх застосування.
2. Мовні й позамовні чинники формування функціональних різновидів мови.
3. Професійне мовлення як сфера інтеграції офіційно-ділового, наукового й розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовно-професійної діяльності.

Модуль 2. Усна професійна комунікація

Тема 1. Спілкування як інструмент професійної діяльності

1. Спілкування й комунікація. Функції спілкування. Види, типи й форми професійного спілкування.
2. Основні закони спілкування. Стратегії спілкування.
3. Невербальні аспекти спілкування.
4. Гендерні аспекти спілкування.
5. Поняття ділового спілкування.

Тема 2. Культура усного фахового спілкування

1. Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування.
2. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.
3. Функції та види бесід. Стратегії поведінки під час ділової бесіди.
4. Співбесіда з роботодавцем.
5. Етикет телефонної розмови.

Тема 3. Риторика як мистецтво переконання

1. Поняття про ораторську компетентність.
2. Публічний виступ як важливий засіб комунікації.
3. Мистецтво аргументації. Техніка й тактика аргументування.
4. Мовні засоби переконування.
5. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.
6. Види публічного мовлення.

Тема 4. Презентація як різновид публічного мовлення

1. Типи презентацій.
2. Мовленнєві, стилістичні й комунікативні принципи презентації.
3. Культура сприймання публічного виступу.

4. Уміння ставити запитання. Уміння слухати.

Тема 5. Форми колективного обговорення професійних проблем

1. Мистецтво перемовин.
2. Збори як форма прийняття колективного рішення.
3. Нарада. Дискусія.

Модуль 3. Писемна та наукова комунікація як складник фахової діяльності

Тема 1. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

1. Класифікація документів.
2. Національний стандарт України. Вимоги до змісту та розташування реквізитів.
3. Вимоги до бланків документів. Оформлювання сторінки.
4. Вимоги до тексту документа.

Тема 2. Документи з кадрово-контрактових питань

1. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист.
2. Заява. Види заяв.
3. Автобіографія. Особовий листок з обліку кадрів.

Тема 3. Довідково-інформаційні документи

1. Прес-реліз. Повідомлення про захід.
2. Звіт. Службова записка.
3. Протокол, витяг з протоколу.

Тема 4. Етикет службового листування

1. Класифікація листів.
2. Реквізити листа та їх оформлювання.
3. Різні типи листів.

Тема 5. Українська термінологія в професійному спілкуванні

1. Історія й сучасні проблеми української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії.
2. Термін і його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціальна термінологія. Способи творення термінів.
3. Термінологія обраного фаху.
4. Нормування, кодифікація й стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники.

Тема 6. Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні

1. Становлення й розвиток наукового стилю української мови.
2. Особливості наукового тексту й професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю.
3. Репрезентація результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливі способи організації розумової праці.
4. Анотування й реферування наукових текстів. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання посилань.
5. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату.
6. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.
7. Основні вимоги до виконання й оформлювання курсової, бакалаврської робіт.
8. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.
9. Науковий етикет.

Тема 7. Проблеми перекладу й редагування наукових текстів

1. Форми й види перекладу. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклади. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою.
2. Вибір синоніма під час перекладу. Переклад термінів.
3. Особливості редагування наукового тексту.

4. Помилки в змісті й будові висловлювань.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення

1. Занотуйте визначення понять

Мова –

Українська мова –

Державна мова –

Літературна мова –

Мова професійного спілкування –

Мовна професійна компетенція –

Мовленнєва професійна компетенція –

2. Схарактеризуйте мовні норми

3. Поставте наголос

Вітчим, обруч, випадок, жалюзі, читання, зручний, феномен, закладка, загадка, проміжок, витрата, листопад, ознака, дрова, спина, квартал, донька, стрибати, каталог, русло, показник, рефлексія.

4. виправте лексичні помилки в сполученні слів

Нанести збитки, на слідуочий рік, діюче законодавство, домінуюча ідея, участковий лікар, учбовий корпус, вищий учбовий заклад, бувші студенти, наступаючий Новий рік, приймати участь, цікаві міроприємства, білет на потяг, невірна відповідь, оточуюче середовище, більша половина студентів, зустрілися помилки, виключення з правопису, призвести до успіху, здавати екзамен, тримати слово, придбати в розстрочку, хвилююча мить, обезболючий засіб, оточуючі люди, підростаюче покоління, по крайній мірі, підвести підсумки, пігулка натошак, заключити договір, залишити в спокої, нанести удару, приносити вибачення, по понеділкам лекції.

5. Проаналізуйте усне мовлення одногрупника щодо дотримання ним мовних норм і занотуйте порушення

6. Укладіть словничок сленгізмів, що найбільше побутують серед здобувачів вашого факультету

7. Запишіть правильно подані слова

Шіс..сот, блис..нути, хворос..няк, тиж..невий, умис..ний, сер..цевий, балас..ний, форпос..ний, аген..ство, хрус..нути, аванпос..ний, шелес..нути, фігурис..ці, шіс..надцять, журналіс..ці, зліс..ний, безвиїз..ний.

8. Запишіть текст, дотримуючись засобів милозвучності мовлення

Але ще два тижні тому в/у кронах деяких дерев зажеврили крихітні жовті, а подекуди й/і жовтогарячі вуглики. Вітер роздмухував цей перший вогонь – і/й він перекинувся далі, освітлюючи в/усе довкола. Від маленьких іскорок загорілося велетенське багаття – то прийшла тепло-руда осінь. В/У обіймах розпаленої нею ватри поступово згорає в/усе: листя, і/й трави, і/й квіти. Чарівниця осінь огортає землю в/у марево туманів, які будуть змінювати важкі, розфарбовані в/у темні відтінки хмари. Ще час від часу простягає руки-промені сонне сонце, але літо в/уже полетіло у/в вирій разом із птахами. У/Все холоднішими стають вечори та ночі, а скоро зіштовхнуть нас віч-на-віч із першими морозами.

9. До слів іншомовного походження доберіть українські відповідники

Пріоритетний, фіктивний, соціальний, ідентичний, імпульсивний, унітарний, автентичний, профілактичний, модерний, синхронний, льодяний, сталевий.

10. Запишіть правильно

Дід М/мороз, Г/генерал-лейтенант, П/президент Н/національної

А/академії Н/наук України, Б/білий налив, Ч/чумацький Ш/шлях, туманність
 А/андромеди, народи П/півночі, З/зелений мис, озеро І/ільмень, Франкфурт-на-
 М/маїні, Т/трєптов-парк, У/уолл-стрит, П/південно-З/західна залізниця,
 П/північний морський шлях, проспєкт Д/дружби народів, Р/ромоданівський
 шлях, Ч/червоний Х/хрест, О/організація О/об'єднаних Н/націй, Р/рада
 Б/безпеки, Т/троїстий союз. А/арабська Р/республіка Є/єгипет, Д/держάва
 Б/бахрейн, С/сосницька сотня, С/стародубський полк, Ч/черкаське старόство,
 Д/держάвна дума, З/земський с/собор, Т/тимчасовий уряд, Н/національний банк
 України, М/міністерство освіти і науки України, М/міністерство культури і
 мистецтв України, Ф/федерация незалежних профспілок України, К/кївський
 завод «Арсенал», В/виробниче акціонерне товариство «Поліграфкнига»,
 Н/національна академія наук України, конференція М/міжнародної асоціації
 українців, Д/день Н/незалежності України, К/конституція України, В/великий
 піст, Н/нобелівська премія, Ф/франківські сонети, А/авгієві стайні, А/ахіллєсова
 п'ята, Г/гордіїв вузол.

11. Доберіть синоніми до поданих слів

Абсолютний, автокефальний, категоричний, кардинальний, методичний, парадоксальний, субтильний, тотальний, філантропічний, церебральний.

12. Доберіть відроджувани синоніми до запропонованих слів

Абітурієнт, аеропорт, алфавіт, аплодисменти, аргумент, вертикальний, горизонтальний, дистанція, інвестиції, клімат, консенсус, платформа, полюс, префікс, прогрес, суфікс, тротуар, фікція, фон, фонтан, фотокартка, фундатор, квартплата, зразок, салют.

13. Доберіть антоніми до слів

Асиміляція, егоїст, експорт, конкретний, неологізм, оптиміст, прогресивно, симпатія, синтез, синтетичний.

14. Поясніть значення паронімів

Виборний – виборчий, воєнний – військовий – воєнізований, ділянка – діляниця, дружний – дружній, ефектний – ефективний, мимохідь – мимохить, музикальний – музичний, рідкий – рідкісний, серцевий – сердечний – сердешний, талан – талант, уява – уявлення.

15. Розкрийте значення фразеологічних одиниць

Альфа і омега, блукати манівцями, вилами по воді писано, вискочити на сухе, грати першу скрипку, знімати стружку, мозолити очі, накрити мокрим рядном, співати дифірамби, ходити гоголем, як сніг на голову, одним миром мазані, як мерзле горить, стріляний птах, кадити фіміам, бити лихом об землю.

16. Законспекуйте статтю

Купіна І. О. Формування лексикографічної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами навчальних словників. *Педагогіка та психологія*: збірник наукових праць / за заг. ред. : І. Ф. Прокопенка. Харків : ТОВ «Діса Плюс», 2018. Вип. 60. с. 88 – 98.

17. Поставте іменники в кличному відмінку однини

Андрій Володимирович, пані Світлана, пані директорка, добродій Павликівський, шановний лікар, бабуся, Антін, пан Ігор, Петро Олексійович, Катря, Григир, Олег Іванович, Надія Олександрівна, Анна Миколаївна, Орест Юрійович, Ілля, Володимир Вікторович, Сергій Анатолійович, Валентина Дмитрівна.

18. Утворіть фемінітиви від іменників

Автор, адміністратор, академік, аптекар, астролог, боксер, бос, викладач,

вихователь, ворог, депутат, доцент, журналіст, історик, колега, кравець, магістр, оратор, педагог, плавець, професор, студент, тренер, філолог, шеф, член, ювіляр, офіцер, майстер, куратор, водій, генерал, критик, менеджер, митець, свідок, міністр, гід, психолог, адвокат.

19. Утворіть ступені порівняння прикметників, якщо це можливо

Хворий, добрий, великий, дорогий, предобрий, гнідий, голосний, мудрий, ніжний, босий, мертвий, зручний, живий, рідний, малесенький.

20. Запишіть правильно словосполучення

Два професора, три монітора, шість конспекти, тридцять два студента, двоє дівчат, чотири хлопця, півтори місяця, шестидесяти учнів, семистами здобувачами, стами підручниками, сорокам слухачам, ста восьмидесяти кілограмів.

21. Доберіть до дієслів іменники

Виголошувати, оголошувати, проголошувати, відчиняти, відкривати, розгортати, домагатися, добиватися, досягти.

**22. Провідмініяйте прізвища, імена, імена по батькові
здобувачів вашої групи**

**23. Виправте помилки й запишіть правильно
словосполучення**

Відсутній із-за хвороби, філолог із спеціальності, заняття по педагогіці,
іти по вулиці, наказ в університеті, піти за водою, говорити на українській,
захворілий ковідом, згідно правил, відповідно норм, працювати по графіку.

24. Перепишіть речення, розкриваючи дужки

1. Життя карає (не) одмінно за кожен гріх, за хибний крок, поки
збагнеш, що (не) година, а все життя – один урок (В. Черепков). 2. На
світі більше, ніж зірок у неба, (не) кволих душ, а пристрасних, хоробрим
(П. Воронько). 3. Мені нагадують людські серця крихке й тоненьке серце
олівця – зламати легко, застругати важче, списати (не) можливо до кінця

(Д. Павличко). 4. Один згоряє у труді, (не) знаючи спочину, а другий сили молоді марнує без упину (М. Луків). 5. Запорожжя споконвіку було серцем українським, а воля на Запорожжі ніколи (не) вмирала, та й давні звичаї ніколи (не) забувались, і козацькі предковічні пісні (не) замовкали (Я. Куліш).

25. Виберіть з дужок потрібну форму присудка

1. Більшість із них, як і Слюсаренко, (добиралося, добиралася, добиралися) сюди самотужки. 2. Решта квитків на денну виставу (щезло, щезла, щезли) з каси. 3. Зрештою, при моїх заняттях і захопленнях ці три місяці (промайнуло, промайнули) як один день. 4. Кращі п'ять робіт (було відзначено, були відзначені) преміями. 5. Знову кілька осіб (відійшли, відійшло). 6. Нині в Україні (діє, діють) кілька законів, пов'язаних із працевлаштуванням випускників.

Проаналізуйте, поясніть значення виокремлених слів

1. У мові закодовує народ усю свою культуру, історію, свій багатовіковий досвід, свою матеріальну і духовну самобутність. У ній розгадана і нерозгадана природа нації, її духу, устремлінь, пізнання і відтворення світу ідей; мова відбиває досягнення творчої думки. Сьогодні зростає суспільне значення української мови, поживається її вивчення в закладах та установах, здійснюється активна робота щодо ведення діловодства державною мовою. Мова як інструмент здобуття знань, як засіб життєдіяльності людини є елементом соціальної сфери. Досягнути досконалості в роботі, успіхів у житті без знання мови не можна. Мова є передумовою зростання й змушнення особистості, засобом пізнання світу і збагачення досвідом попередніх поколінь. Це той *ланцюжок*, що єднає сучасне покоління з минулим і майбутнім, що об'єднує людей у народ, націю (Л. Є. Азарова).

2. Як легко плюнути в велике –

У нього точно попаде.

Усе бридке, усе безлике

Тоді ціну собі складе.

Як легко висміяти вчинок,

Як просто – знищити талант.

Щоб обезкровити людину,

Достатньо слів – не треба ран.

(Л. Костенко)

30. Самостійно доберіть текст фахового спрямування, визначте, до якого функціонального стилю він належить

Модуль 2. Усна професійна комунікація

1. Схарактеризуйте поняття

Спілкування – це

Правила спілкування –

Комунікація – це

Функції спілкування:

Види спілкування:

Невербальні засоби спілкування: *кінетика, праксодика, таксика, проксеміка*. Підготуйте доповідь, оберіть для дослідження один із типів невербальних засобів спілкування

Гендерні аспекти спілкування:

Публічний виступ –

2. Виправте неприродні для української мови конструкції

Вірніше сказати, бігло прочитати, боліти за справу, залишити в спокої, крупним планом, у більшості випадків, у даному разі, у другий раз, у кінцевому результаті, відноситися з розумінням, по крайній мірі, приємного апетиту, приносити вибачення, прийти в голову, відмінити лекції, співпадіння обставин, із текучістю часу, тримати слова, у кінці кінців, тією чи іншою мірою.

3. Схарактеризуйте поняття

Етикет – це

Мовний етикет – це

4. Запишіть двадцять вітальних формул

5. Зредагуйте, запишіть правильні етикетні формули

Я вибачаюсь; до слідуєчої зустрічі; усього гарного; вибачте, що задержав; усього самого кращого; до свідання; драсте, зустрінемося через пару хвилин; добре утро.

6. Схарактеризуйте поняття

Телефонна розмова – це

Ознаки телефонної розмови:

Правила ведення телефонної розмови:

Етичні норми послуговування мобільним телефоном:

7. **Анонуйте презентацію «Переваги моєї майбутньої професії»**
8. **Підготуйте наукове повідомлення за однією із запропонованих тем: «Мистецтво переконувати», «Риторика як феномен культури», «Етика і етикет публічного мовлення», «Особливості професійного красномовства», «Форми спілкування людей у колективі»**
9. **Схарактеризуйте**

Перемовини –

Збори –

Нарада –

10. Підготуйтеся до участі в діловій дискусії за темою: «Проблема комунікації між керівником і підлеглими»

Модуль 3. Писемна та наукова комунікація як складник фахової діяльності

1. Дайте визначення

Документ –

Юридична сила документа –

Функції документів –

Класифікація документів:

Документообіг –

Національний стандарт України

ДСТУ 4163-2003 поширюється на

Цей стандарт установлює:

Кожен документ складається з окремих

Реквізит службового документа

Формуляр-зразок –

Обов'язкові реквізити документів

2. Уточніть і запишіть

Документи з кадрово-контрактних питань регламентують

3. **Напишіть складну заяву на ім'я декана факультету, на якому ви навчаєтеся**
 4. **Напишіть резюме, метою якого є працевлаштування за фахом**
 5. **Напишіть автобіографію**
 6. **Напишіть характеристику одногрупника/ці**
 7. **Напишіть складний наказ щодо особового складу**
 8. **Напишіть прес-реліз (анонс) про наукову студентську конференцію на вашому факультеті**
 9. **Напишіть індивідуальний звіт про проходження практики**
 10. **Складіть повний протокол загальних зборів здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вашого факультету щодо протидії булінгу в закладі освіти**
 11. **Зазначте, які бувають листи. Напишіть один на вибір**
 12. **Дайте визначення поняттям**
Термін – це
-
-
-

Ознаки терміна:

Термінологія –

Функції термінології:

Терміносистема –

Термінознавство –

Найвидатніші науковці, які займалися питаннями термінознавства:

Стандартизація термінології –

13. Випишіть зі словника (з дефініціями) тридцять фахових термінів

14. Випишіть зі словника десять термінів (іменників чоловічого роду). Запишіть їх у формі родового відмінка

15. Випишіть зі словника по сім однокомпонентних, двокомпонентних, трикомпонентних, чотирикомпонентних та багатоконпонентних фахових термінів. Запишіть структурні моделі складених термінів (наприклад, A+N+A)

Однокомпонентні:

Двокомпонентні:

Трикомпонентні:

Чотирикомпонентні:

Багатоконпонентні:

16. Схарактеризуйте поняття

Науковий стиль –

Основна функція наукового стилю

Форма тексту –

Науковий текст –

План –

17. Складіть номінативний план до наукової статті

Цєпова І. В. Специфіка використання методу кастера у формуванні навички письма в учнів сучасної початкової школи. Збірник наукових праць

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
«Теорія та методика навчання: проблеми та пошуки». – Харків: ХНПУ, 2018.
Вип. 14. – с. 158 – 168

18. Схарактеризуйте поняття й запишіть

Теза –

Вимоги до складання тез

19. Складіть тези до наукової статті

Ткаченко Л.П. Традиції українського академічного красномовства.
Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди «Теорія та методика навчання: проблеми та
пошуки». – Харків: ХНПУ, 2018. Вип. 14. – с. 141 – 147

20. Схарактеризуйте поняття й запишіть у зошит

Покликання –

Список використаних джерел –

Способи розташування літератури в списку

Анотування –

Довідкова анотація –

Рекомендаційна анотація –

Описові анотації –

Реферативні анотації –

21. Запишіть приклади оформлення бібліографії за фахом

Книжки одного, двох, трьох авторів

Словники, довідники, енциклопедії

Праці конгресів, симпозіумів, конференцій

Автореферати, дисертації

Електронні джерела

Стаття зі збірника, часопису, наукових праць

22. Схарактеризуйте поняття й запишіть

Анотування –

Анотація –

Види аотацій

23. Напишіть описову аотацію до одного із фахових підручників (посібників)

24. Напишіть аотацію до наукової статті

Купіна І. О. Синтаксичний аспект у системі формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Теорія та методика навчання: проблеми та пошуки». – Харків: ХНПУ, 2019. Вип. 16. – с. 79 – 85.

25. Схарактеризуйте поняття й запишіть у зошит

Стаття –

Наукова стаття

Необхідні елементи тексту наукової статті

26. Напишіть наукову статтю за курсовою роботою, дотримуючись усіх вимог

27. Схарактеризуйте поняття. Запишіть

Реферування

Реферат

Курсова робота

Кваліфікаційна робота

Науковий етикет

Особливості мовного наукового етикету

28. Напишіть реферат на одну із тем:

«Словники в професійному мовленні. Типи словників», «Новий український правопис», «Мовний та мовленнєвий етикет», «Використання синонімії в різних стилях мови», «Паронімія як стилістичний засіб і як вада фахового тексту», «Віртуальне спілкування та його особливості», «Літературне редагування фахового тексту».

29. Схарактеризуйте поняття. Запишіть

Рецензія

Автор рецензії

Реквізити рецензії

Мовні кліше в рецензії:

Об'єкт аналізу:

Актуальність теми:

Короткий зміст:

Загальна оцінка:

Недоліки, огріхи:

Висновки:

Відгук

Реквізити відгуку

30. Напишіть рецензію на наукову статтю одногрупника/ці

31. Напишіть відгук про наукову статтю одногрупника/ці

32. Зредагуйте речення

Написання курсової роботи призвело труднощі

У роботі зустрічаються лексичні повтори

У розвідці йдеться мова про пароніми

Не дивлячись на актуальність проблеми, робота написана п'яте через
десяте

В області мови відбулися зрушення

Я рахую, що студентка працювала системно

При розробці даного питання виникали труднощі

На сьогоднішній день ця проблема є своєчасною

Студентка працювала у відповідності із завданням

Сама актуальна проблема мовознавства наразі заслуговує схвальних відгуків

33. Схарактеризуйте поняття. Запишіть

Переклад

Повний переклад

Анотаційний переклад

Автоматизований переклад

Реферативний переклад

Комп'ютерний переклад

34. Запишіть українською мовою

Альтруист, благотворительный, возрастание, губительный, дремучий, жуткий, заоблачный, искупление, красноречие, легкомыслие, мучительный, наклонный, оболтус, подражание, ротозей, самомнение, щедушный, удрученный, фыркать, хлебосольный, чуткий, шмель, эпос, юбиляр, языковед.

35. Доберіть із фахової літератури науковий текст російською мовою (100 слів). Виконайте адекватний переклад

ТЕСТОВА ДІАГНОСТИКА

Тест 1. *Мова – це:*

- А** найважливішій, універсальний засіб спілкування, організації та координації всіх видів суспільної діяльності;
- Б** сукупність загальноприйнятих правил реалізації мовної системи;
- В** вища форма національної мови;
- Г** єдина комунікативна система українського народу;
- Д** процес спілкування людей між собою.

Тест 2. *Державний статус української мови забезпечує стаття Конституції України:*

- А** 13;
- Б** 25;
- В** 18;
- Г** 7;
- Д** 10.

Тест 3. *Вища форма загальнонаціональної мови – це ...*

- А** територіальні діалекти;
- Б** соціальні діалекти;
- В** система стилів сучасної української мови;
- Г** літературна мова;
- Д** граматики.

Тест 4. *Складниками загальнонаціональної мови є:*

- А** усна й писемна форми літературної мови;
- Б** південно-західний, південно-східний і північний діалекти;
- В** діалекти, жаргони, просторіччя, літературна мова;
- Г** науковий, розмовний, офіційно-діловий, художній стилі;

Д сленг, жаргон, арг, просторіччя.

Тест 5. *Літературна мова – це:*

- А усна мова широких верств населення;
- Б писемна форма загальнонаціональної мови;
- В мова художньої літератури;
- Г форма загальнонаціональної мови, яка є взірцевою;
- Д офіційно-ділова мова.

Тест 6. *Основоположником української літературної мови вважають:*

- А Григорія Квітку-Основ'яненка;
- Б Пантелеймона Куліша;
- В Івана Котляревського;
- Г Тараса Шевченка;
- Д Григорія Сковороди.

Тест 7. *Білінгвізм – це:*

- А поперемінне вживання двох мов;
- Б мішанина двох мов;
- В відхилення від норми та системи однієї мови під впливом іншої;
- Г поперемінне вживання двох і більше мов;
- Д поперемінне вживання трьох мов;

Тест 8. *Функціями мови в суспільстві є:*

- А комунікативна, мислетвірна, емотивна;
- Б номінативна, гносеологічна, субстантивна;
- В експресивна, естетична, культуриносна;
- Г етична, магічно-містична, волюнтативна;
- Д фактична, демонстративна, наукова.

Тест 9. *Укажіть рядок слів, у кожному з яких літера **е** позначає звук[е^н]:*

- А** поселитись, весна, твердо;
- Б** тепліший, Петро, несли;
- В** зерно, колесо, далекий;
- Г** земля, керую, степ;
- Д** село, повели, кремень.

Тест 10. *Укажіть рядок слів, у кожному з яких літера **и** позначає звук[и^е]:*

- А** вулиця, зима, грильях;
- Б** симпатія, гривня, несли;
- В** крамниця, дискусія, домисел;
- Г** щемить, життя, листя;
- Д** гриб, повели, яловичина.

Тест 11. *Позначте рядок слів, у кожному з яких у ненаголошеній позиції вимовляється звук [о^у]:*

- А** розумний, доповідь, пробуджений;
- Б** бордюр, популярний, фортуна;
- В** сопілка, голубка, кожух;
- Г** одужати, розрубаний, зозуля;
- Д** собі, косуля, вуличний.

Тест 12. *Укажіть рядок слів, у якому однакова кількість звуків і букв у кожному слові:*

- А** життя, земля, яблунька;
- Б** єдність, юнь, щавель;
- В** джем, листя, щедрість;
- Г** крапля, майор, дев'ять;
- Д** бджола, послання, людина.

Тест 13. *Укажіть рядок слів, вимова яких записана правильно:*

А [вогза'л], [м и^е лу'й е^и с':а], [на р'іц':і];

Б [одж е^и], [н'іхт и^е к], [сиджу];

В [зсипати], [с'в'іт и^е ц':а], [ш'ізд е^и с'ат];

Г [поси^ев'ійут'], [дочц':і], [з'л'і с' т'];

Д [фудбол], [с'м'ійет'с'а], [зозул'а],

Тест 14. *Укажіть пару слів, у яких вимовляють звук [г]:*

А а[г,г]рус – [г,г]анок;

Б [г,г]устий – [г,г]рунтовий;

В [г,г]речний – [г,г]рецький;

Г [г,г]усінь– [г,г]удзик;

Д [г,г]авань– [г,г]рамота.

Тест 15. *Позначте рядок, у якому правильно відтворено вимову приголосних у звукосполученнях:*

А бе[ж:]алісний, ро[жч]истити, [сш]ити;

Б кни[жц]і, навчає[т'с']а, бе[жш]умний;

В [шч]ухрати, ка[ч'ц']і, бага[ц:]тво;

Г укві[ч:]аний, [ж:]увати, готує[ц':]а;

Д ві[ч:]изна, кві[тц']і, товари[с'ц']і.

Тест 16. *Позначте рядок, у якому всі слова мають наголос на останньому складі:*

А новий, видання, каталог;

Б кілометр, сімдесят, занесла;

В документ, навчання, фарфор;

Г хутро, комбайнер, житло;

Д фольга, мережа, жалюзі.

Тест 17. Позначте рядок, у якому всі слова мають наголос на першому складі:

- А новий, видання, каталог;
- Б кілометр, сімдесят, занесла;
- В випадок, подруга, зручний;
- Г вітчим, комбайнер, фольга;
- Д проміжок, мережа, жалюзі.

Тест 18. Позначте рядок, у якому кожне слово має омонім:

- А замок, мати, світи, спиться;
- Б захід, край, здаватися, джерело;
- В ручка, жати, тур, загородити;
- Г термін, ключ, вити, мати;
- Д слід, літній, три, дерево.

Тест 19. Позначте рядок, у якому всі слова є синонімами:

- А відважний, хоробрий, мужній, знаменитий;
- Б прихильник, прибічник, послідовник, одностудець;
- В реалізувати, здійснювати, утілювати в життя, продавати;
- Г район, регіон, квартал, місце;
- Д рахунок, конто, підсумок, банк.

Тест 20. Укажіть рядок, у якому немає лексичної помилки в словосполученні:

- А хронометраж часу;
- Б преїскурант цін;
- В подарувати презент;
- Г перша прем'єра;
- Д офіційна особа.

Тест 21. *Укажіть рядок, у якому немає лексичної помилки в словосполученні:*

- А хвилююча мить;
- Б заставив прочитати;
- В слідуюча зупинка;
- Г чергувати в їдальні;
- Д поступати в вуз.

Тест 22. *Укажіть рядок, у якому немає лексичної помилки в словосполученні:*

- А білети на потяг;
- Б вірна відповідь;
- В наступна зупинка;
- Г вітальна адреса;
- Д святкові міроприємства.

Тест 23. *Укажіть рядок, у якому немає лексичної помилки в словосполученні:*

- А виключення з правопису;
- Б більша половина здобувачів;
- В підписка на газети;
- Г вимкнути світло;
- Д оточуюче середовище.

Тест 24. *Укажіть рядок, у якому немає лексичної помилки в словосполученні:*

- А бархатний сезон;
- Б приємного апетиту;
- В чинне законодавство;
- Г ви праві;

Д палкий болільник.

Тест 25. *Укажіть рядок, у якому немає лексичної помилки в словосполученні:*

- А в останній час;
- Б оптом і в розницю;
- В говорити на українській мові;
- Г ваша правда;
- Д вірний номер.

Тест 26. *Позначте граматичну помилку в рядку:*

- А постійний головний біль;
- Б безпечний засіб від нежиті;
- В зробити щеплення від кору;
- Г полоскання морською сіллю;
- Д скористатися маззю від мозолів.

Тест 27. *Позначте неправильно визначений рід іменника:*

- А далека путь, високоякісна вермішель;
- Б різкий біль, нерозбірливий підпис;
- В широкий степ, дорогий шампунь;
- Г висока насип, старовинний рукопис;
- Д довга авеню, смачна кольрабі.

Тест 28. *Позначте рядок правильно побудованих словосполучень із прийменником **по**:*

- А бігати по траві, екзамен по мові;
- Б рухатися по колу, поїхати по гриби;
- В робота по ліквідації, повзти по стіні;
- Г пливти по воді, по висновку фахівців;

Д піти по воду, виконати по замовленню.

Тест 29. Позначте рядок слів, у кожному з яких на місці пропуску не пишуть м'який знак:

- А лицар.., тон..ший, на калинон..ці;
- Б дівчин..ці, нян..чити, у хатин..ці;
- В брин..чати, різ..бяр, велетен..ський;
- Г мізин..чик, мен..ший, дівчинон..ці;
- Д промін..чик, девят..сот, у схован..ці.

Тест 30. Позначте рядок слів, у кожному з яких вимову відображено на письмі:

- А корис..ний, ус..ний, щас..ливий, контраст..ний;
- Б швидкіс..ний, радіс..ний, облас..ний, наїз..ник;
- В зліс..ний, кількіс..ний, пес..ливий, чес..ний;
- Г піс..ний, якіс..ний, зап'яс..ний, віс..ник;
- Д бриз..нути, шіс..надцять, тиж..невий.

Тест 31. Позначте рядок слів, у кожному з яких на місці пропуску пишуть апостроф:

- А ластів..я, прем..єра, інтерв..ю, гондол..єр;
- Б здоров..я, комп..ютер, мавп..чий, суб..єктивний;
- В п..єдестал, об..єкт, арф..яр, Рейк..явік;
- Г об..їхати, ад..ютант, П..ємонт, міл..ярд;
- Д без..ядерний, духм..яний, різьб..яр.

Тест 32. Граматично правильно продовження речення «Ректорат університету вітає з перемогою в конкурсі...»:

- А Микиту Баклагін;
- Б Вадима Кірпічонко;

- В** Кирила Олійник;
- Г** Юлію Ткаченку;
- Д** Анастасію Ус.

Тест 33. Помилку в утворенні імені по батькові допущено в рядку:

- А** Романівна, Ярославівна;
- Б** Валеріївна, Савівна;
- В** Миколівна, Іванівна;
- Г** Олексіївна, Юр'ївна;
- Д** Василівна, Олександрівна.

Тест 34. Помилку в утворенні імені по батькові допущено в рядку:

- А** Анатолійович, Віталійович;
- Б** Ілліч, Савович;
- В** Якович, Григорійович;
- Г** Олексійович, Юрійович;
- Д** Васильович, Володимирович.

Тест 35. *Форми ступенів порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка:*

- А** малиновий, чесний, цікавий;
- Б** здоровенний, симпатичний, залізний;
- В** тонкий, теплий, сміливий;
- Г** український, жвавий, голосний;
- Д** гнідий, злий, приємний.

Тест 36. *Не потребує редагування словосполучення:*

- А** стоячі викладачі;
- Б** плакучі верби;
- В** подорожуючі здобувачі;

- Г бувші випускники;
- Д початкуючі художники.

Тест 37. Позначте рядок, у якому допущено помилку у відмінюванні числівника:

- А шестидесяти семи;
- Б сорока вісьмома;
- В на двохстах п'яти;
- Г вісімдесятьма одним;
- Д чотиреста дві.

Тест 38. Позначте рядок, у якому окремо треба писати всі прислівники:

- А сама/самотою, поза/торік, за/молоду;
- Б спід/лоба, зо/зла, на/щастя;
- В хтозна/куди, віч/на/віч, до/речі;
- Г день/у/день, до/побачення, одна/одною;
- Д на/дворі, як/не/як, у/стократ.

Тест 39. Функцію впливу найяскравіше забезпечено:

- А розмовним та епістолярним стилями української мови;
- Б науковим та офіційно-діловим стилями української мови;
- В публіцистичним та художнім стилями української мови;
- Г публіцистичним та офіційно-діловим стилями української мови;
- Д науковим та публіцистичним стилями української мови.

Тест 40. Наказовий характер, стабільність, стандартизованість, точність, лаконічність, конкретність, доступність, об'єктивність, рубрикація тексту, сурядні сполучники – це ознаки:

- А наукового стилю;
- Б публіцистичного стилю;

- В** художнього стилю;
- Г** офіційно-ділового стилю;
- Д** конфесійного стилю.

Тест 41. *Укажіть підстиль офіційно-ділового стилю, який реалізується в офіційній кореспонденції (листах), договорах, контрактах, заявах, автобіографіях, характеристиках, дорученнях, розписках.*

- А** законодавчий;
- Б** адміністративно-канцелярський;
- В** дипломатичний;
- Г** юридичний;
- Д** науковий.

Тест 42. *Уривок тексту «Не судіть ближнього, щоб вас не судили. Бо судитиме вас Бог так, як ви судите інших. Бог відміряє вам стільки ж, скільки ви відміряли іншим. Чому ви бачите скалку в оці брата свого, а колоди у власному оці не помічаєте? Як же ви скажете йому: «Дозволь вийняти скалку з ока твого», – коли колоду у власному оці маєте? Лицеміри, витягніть спершу колоду з ока свого, а тоді побачите, як ліпше вийняти скалку з ока братового» належить до:*

- А** розмовного стилю;
- Б** публіцистичного стилю;
- В** наукового стилю;
- Г** художнього стилю;
- Д** конфесійного стилю.

Тест 43. *Уривок тексту «Дорога моя, люба товаришко! Чи пробачите Ви мені, чи зглянеться Ваше серце надо мною? Я мало маю на те надії, бо не знаю, чи змогла б сама пробачити іншому за таке, у якому сама почуваюся до вини проти Вас... Та все ж вислухайте мої оправдання, може, тоді хоч трохи вибачите мені. Я се не тільки з Вами так поступила за сі півроку, а з усіма*

моїми кореспондентами, окрім родичів, та й родичам більше посилала коротенькі звістки, щоб знали, що я жива-здорова, а писати щось ширше було для мене непереможно прикрою роботою» *належить до:*

- А** розмовного стилю;
- Б** публіцистичного стилю;
- В** епістолярного стилю;
- Г** художнього стилю;
- Д** офіційно-ділового стилю.

Тест 44. *Як називають аркуш паперу з відтвореними на ньому реквізитами, що містить постійну інформацію?*

- А** бланк;
- Б** формуляр;
- В** штамп;
- Г** факсиміле;
- Д** печатка.

Тест 45. *Курсова робота – це:*

А форма наукової роботи, яка містить критичний огляд наукової літератури, виклад змісту концепцій та їхній аналіз;

Б закінчене наукове дослідження, що відзначається самостійністю та містить елемент наукової новизни;

В невелика за обсягом наукова робота, яка містить нову інформацію щодо зазначеної проблеми;

Г наукова робота, яка містить критичну оцінку наукової праці, художнього твору, вистави, кінофільму тощо;

Д вид документа, у якому подають короткі відомості про навчання, трудову діяльність та професійні успіхи й досягнення особи.

Тест 46. *Культура писемного й усного мовлення всіх, хто послуговується*

українською мовою, полягає в тому, щоб:

А добирати варіанти форм, слів, словосполучень, конструкцій речень;

Б використовувати мову в повсякденному житті;

В досконало знати мовні норми й послідовно їх дотримуватися;

Г розрізняти основні стилі та підстилі писемної мови;

Д виражати максимальну за обсягом інформацію мінімальною кількістю всіх мовних засобів.

Тест 47. *Як називають сукупність реквізитів, розташованих у певній послідовності:*

А бланком;

Б формуляром;

В штампом;

Г документом;

Д стилем.

Тест 48. *Другий примірник документа, який видають, якщо документ загублено, називають:*

А дублікатом;

Б копією;

В оригіналом;

Г витягом;

Д випискою.

Тест 49. *Документ, яким організація чи окрема особа надає іншій особі право на діяльність або отримання матеріальних цінностей від її імені, називають:*

А розпискою;

Б дорученням;

В актом;

- Г довідкою;
- Д договором.

Тест 50. *Визначте, які виділяють документи за походженням:*

- А вхідні й вихідні;
- Б стандартні та індивідуальні;
- В службові й особисті;
- Г прості й складні;
- Д повні та неповні.

Тест 51. *Назвіть документи, які пишуть від першої особи:*

- А протокол;
- Б довідка;
- В автобіографія;
- Г характеристика;
- Д витяг із протоколу.

Тест 52. *Дайте визначення розписки:*

А розпорядчий документ, який видається керівником підприємства, організації, установи на правах єдиноначальності й у межах своєї компетенції для виконання законів, постанов і розпоряджень уряду, наказів і директивних указівок вищих органів, а також вирішення оперативних питань діяльності конкретного органу;

Б документ, у якому викладено правила, що регулюють організаційні, науково-технічні, технологічні, фінансові та інші спеціальні сторони діяльності й стосунків установ, службових осіб;

В документ, що фіксує домовленість між двома або кількома партнерами;

Г письмове підтвердження певної дії, яку вже завершено: передавання й одержання документів, грошей, товарів;

Д Відтиск знаків на сургучі, воску й т. ін. або відбиток на папері, що

засвідчує правильність, чинність документа або забезпечує цілість, недоторканість чого-небудь.

Тест 53. *Дайте визначення звіту:*

А документ, який містить рішення щодо законів, указів, постанов і складається на підтвердження фактів, подій, вчинків, пов'язаних із діяльністю установ та окремих осіб;

Б документ, у якому подано інформацію про хід і результати роботи нарад, засідань;

В документ, який містить повідомлення про виконану роботу за певний період часу;

Г інформація, адресована певному колу зацікавлених осіб;

Д запрошення на захід.

Тест 54. *Дайте визначення заяви:*

А документ, що фіксує домовленість між двома або кількома партнерами;

Б документ, яким інформують керівника установи чи структурного підрозділу про явища і факти, виконану роботу, ситуацію, що склалася;

В документ, у якому фіксують хід і результати роботи нарад, засідань, зборів, конференцій, а також зазначають місце, час і мету їхнє проведення;

Г документ, за допомогою якого громадяни реалізують через державні, приватні або громадські організації надані їм права (на працю, відпочинок, матеріальне й соціальне забезпечення тощо) чи захищають свої інтереси;

Д документ, у якому подано інформацію про хід і результати роботи нарад, засідань.

Тест 55. *Оберіть правильну модель поведінки під час спілкування за допомогою телефону:*

А під час ділової телефонної розмови треба швидко все сказати, тому темп має бути підвищеним, а вимова емоційна;

Б ініціатива закінчення розмови між чоловіком і жінкою завжди належить жінці;

В під час ділової телефонної розмови вимова має бути чіткою, повідомлення стислими, але з наявністю пауз; діалог увічливим без зайвої емоційності та брутальності;

Г якщо розмова нецікава, нудна та надто довго триває, покладіть трубку;

Д під час ділової телефонної розмови вимова, поведінка, тон – усе залежить від займаної посади.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підруч. Для студ. вищих навч. закл. : у 2-х ч. Ч. 1 : Нормативність як основа літературної мови / О. С. Черемська, В. Г. Сухенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 226 с.
2. Український правопис / художн-оформ. О. А. Гугалова-Мешкова. Харків, 2019. 348 с.
3. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. – 4-те вид., виправ. – Київ : Алерта, 2019. 696 с.
4. Шевчук С. В., Кабиш О.О. Українська мова за професійним спрямуванням: робочий зошит-практикум: навч. Посіб. Для студ. вищ. закл. – Вид.4-те. Київ : Алерта, 2017. – 216 с.

Додаткова література

5. Бас-Кононенко О. В. Українська мова. Теорія, завдання, тести : [навч.посібник]. Київ : Знання, 2014. 405 с.
6. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
7. Кавера Н. В. Практикум з риторики: [навчальний посібник для ВНЗ]. Київ : Кондор, 2015. 178 с.
8. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування : [навчальний посібник для ВНЗ]. Суми : Університетська книга, 2016. 222 с.
9. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: Підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
10. Погиба Л.Г., Грибіниченко Т.О., Голіченко Л.М., Кавера Н.В.. Практикум з української мови за професійним спрямуванням: навч. Посібник.– 2-е вид. Київ : Кондор-Видавництво, 2014. 296 с
11. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібн. – Полтава : ПолтНТУ, 2015. 280 с.
12. Шутак Л.Б. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації]. Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. 177 с.

Інформаційні ресурси

1. Український правопис 2019 [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://dyskurs.net/ukrainskyi-pravopys-2019-roku/>

Навчальне видання

Купіна Ірина Олександрівна

Робочий зошит

Відповідальний за випуск: Ткаченко Лідія Петрівна

Комп'ютерна верстка: Купіна Ірина Олександрівна

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку 15.01.2021 р. Формат 60×84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 3,6. Наклад 100 пр. Зам. № б/н.

Надруковано СПД ФО Степанов В. В., м. Харків, вул. Ак. Павлова, 311